

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónivalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadónival:
Nagyvárad, Apáca-utca 2.A szerkesztőség kérésre visszaválaszol
vagy megőrzésére nem vállal közt.Előzetesek és hirdetések a
kiadónivalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 5.

Quod uni iustum.

(—a.) A debreczeni esetről elmondtuk már e helyen ismételtelen véleményünk. Nem változtatott ezen az a néhány valamennyire enyhítő körülmény sem, ami azóta felmerült. Akárhogy magyarázzák, értelmezzék is egyesek a népléleknek ezt a debreczenies megnyilatkozását, minden tekintetben sajnálatos dolog az, mely csak kárára lesz a nemzeti küzdelemnek.

A kormány felhasználja ezt a neki kapóra jött alkalmat arra, hogy embereinek, kik törvényes, alkotmányos uton úgy sem boldogulnak, rendkívüli felhatalmazást adjon. Debreczenben már ott van a kormánybiztos, nagyobb hatáskörrel, mint amilyennel a szerencsétlen Kovács Gusztáv birt volna.

Hogy a kormánynak nincs joga a törvényhozás intézkedése nélkül kormánybiztosokat küldeni s azokat rendkívüli felhatalmazásokkal ruházni fel, arról cikkezhetnek a lapok, vitatkozhatnak a jogtudósok és politikusok, nem alterálja a kormányt, mert a kormánybiztosoknak nem kell esküt tenni a közgyűlés előtt, hanem amint a perronon megjelenik haptákba vágja magát előlük a karhatalomnak a csendőri, rendőri és haderőnek minden közege s intézkedéseit tudomásul veszi még a kurucz hajduk polgármestere is.

Az alkotmányjogi okrupulusok eddig sem okoztak valami nagy lelkiismereti furdalást a haladó kormánynak, különösen ha bizott az akciója sikerében. Harminczöt esztendő óta hirdeti a liberalizmus a bevégzett tények teoriáját, elve szerint ami sikerül az jogos, hát most egyszerűen ilyen bevégzett tények elé állítja kormányunk az ámuló politikai világot.

Emellett még holmi mentségfélékre is hivatkozhatik, ami neki jó kibuvót nyújt. El van napolva a parlament, két hónapig nem is ül össze, addig nem hagyhatja megtorlatlanul a király kinevezett embereinek véresre veretését. Rendkívüli helyzet rendkívüli eszközöket követel. Így indokolják.

És ezek alapján olyan buzgósággal iparkodik a kormány büntetni a debreczeni véres esemény okozóit, mintha máskor is éppen úgy szíven fekdünnék a polgárok élet- és vagyon biztonsága.

Mert — quod uni iustum, alteri aequum, — ami jogos az egyiknek, jogos az a másiknak is. Értelmezhető, hogy a tekintély sárbatiprása nagyobb büntetést érdemel, de ennek és minden más tekintélynek a lejáratására senki sem tett Magyarországon annyit, mint az a haladó, furcsán haladó politika.

Egy kinevezett főispánnak a személye védelmet igényel, elismerjük, ma különösen rászorul a védelemre, de szabad-e emellett elhanyagolni a közönséges polgárok védelmét.

Az egyetemi ifjúságot a fővárosban háborítatlanul és büntetlenül verheték véresre a hazátlan szocialisták, büntetlenül téphetik szét a nemzeti lobogót és — ma sincs bántódásuk miatta.

A debreczeni főkapitányt nyomban felfüggesztette a kormánybiztos. Rászolgált. Ha az az utcai csöcselék tudta, hogy mikor érkezik a főispán, tudnia kellett a főkapitánynak is; ha nem tudta — nem való főkapitánynak, rendőrbiztosnak sem; ha pedig tudta, láthatta mi készül, miért nem gondoskodott védelemről?!

A budapesti főkapitány is tudta, (egy órával előbb bejelentették neki) hogy rombolják a szerkesztőségek épületeit, revolverekkel lövöldözik ablakaikat, dorongokkal feszítik kapuikat, flaszterkövekkel zuzák a kirakatokat, még sem gondoskodott kellő védelemről. Nem hallottunk róla, hogy kérdőre vonták volna feljebbvalói sőt arról sem hallottunk, hogy e bűntények részeseit törvény elé állították volna.

Mehetnénk tovább a példákkal, illetőleg nem is kellene tovább mennünk, itt is találnánk hasonlót a mi városunkban.

Nem vonjuk kétségbe, hogy az új főispánok kiváltságos lények, több védelemre tarthatnak igényt, mint mások. A kedvükért a kormány katonaságot, csendőrséget koncentráltat, kormánybiztos küld. Hadd küldjön, — kötelessége rendről gondoskodni, amíg ott ül helyén. De

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kossuth Lajos két kiadatlan levele.

Közlő: Dr Némethy Gyula.

Egy előkelő, magát megnevezni nem akaró ismerősöm révén Kossuth két, eddig kiadatlan, Németh Albert szabadsághős és országgyűlési képviselőhöz intézett levele jutott kezeimhez, mely a nagyváradai régész és történelmi egyet levéltárának van szánya. A levelek tartalma Németh Albert hasonnevű fia betegségére vonatkozik, fia 1872-ben tüdővészben pusztult el, s kinek sorsát, szenvedéseit Kossuth is a leggyengédebb részvétellel kísérte. A két levél oly jellemző, oly érdekes, hogy még, ha sokkal kisebb író tollából származott volna is, megérdemelné a közlést. A bánatos atya 1887-ben halt meg s így 15 évvel élte túl egyetlen fia halálát.

1. Via Sotto ripa.
Turin, jun. 9. 1871

Kedves öcsem!

Soká tűnődtem, fájdalmas érzések közt tűnődtem, ha irjak, vagy hallgassak-e! Hanem fiad által küldött leveled arról győzött meg, hogy nagyon is sejtet, mi csapás éri atyai szívedet. Mert hát nem kell attól félnem, hogy hitet ingatok meg, mit még ha majdan illúzióknak bizonyulna is, áldásnak tartanék, azon megállapodásra jutottam, hogy jobb ha irok, bár vigasz helyett, mit oly édes örömet szeretnék nyújtani, csak növelhetem aggodalmait.

A legőszintébb részvét bánatával tudósítlak hát Barátom! hogy orvosom, ki sokkal jobban hiszen tudományában, mintsem, hogy a feketén látást gyarlóságai közé kellene számítanom, szegény: jobb sorsra érdemes fiad tüdőbaját igen-igen komolynak ítélte.

A hazamenetelt azért is tanácsolta ugyan, mert a vérhányási rohamok alkalmával, mik e betegséget kísérni szokták, a betegnek oly gyöngéd ápolástól környezett nyugalomra van szüksége, minőt csak az otthon nyújthat, a fogadóban, az idegenek közt hányódás nem, azonban bevallotta nekem, miként tanácsának valódi rugója azon meggyőződés volt, hogy or-

vosi tudományát a baj fokával szemben tehetetlennek éri s Olaszország légétől, bár a legzöldebb helyiség választatnék is ki, (a hegyekbe rándulás igen szerencsétlen gondolat volt) még csak enyhülést sem tud reményleni.

Nagy megerőltetésembe került, derék kedves Fiadtól, ki oly kiváló mértékben bírja a maga megkedveltetése szép tulajdonát, s kiben a jó ügy azon jövőndő oszlopainak egyikét szerettem remélni, melyekre roskadozó Hazánknak oly nagy szüksége van — mondom, nagy megerőltetésembe került akként venni tőle bucsut, hogy fájdalmas megilletődésamet észre ne vegye, mi reá rossz hatást gyakorolhatott volna, — de a mint ajtómban küszöbön kilépett, a könny csordult ki szememből s azóta is mély bánattal gondolok az ifju élet vidor arc az átlátszó színére s a veséig ható köhécselésre, melyek a lappangó vésznek rémhírnökei. —

Félek, nagyon félek, hogy hazafiúi aggodalmait terhének tetézésül a sors Téged is olynemű sebbel fenyeget, mint a minőban az én bánatos szívem évek óta vérzik, s melynek fájdalma körül nállam enyhítő hatalmát még ama nagy vigasztaló — az idő is elveszítette.

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

amikor ezt elismerjük, ugyanekkor legalább is rendes védelmet követelünk a közönséges halandók, a békés polgárok számára is, mindenféle támadás ellen, még ha a felbujtott szövetségesektől jönne is az. Mert a haladó kormány alatt annyira haladtak már az állapotok, hogy a polgárok vagyona és élete sincsen többé biztonságban.

Ezen tessék segíteni mielőbb, ha kell hát — kormánybiztosokkal.

A politikai válság.

Kormánybiztos Debreczenben.

Debreczenből telefonozák: A város ma egészen nyugodt. Az új rendőrfőkapitány, Tóth János nem kezdte még meg a hivataloskodását, mert a szükséges akták nincsenek a birtokában. Valószínű, hogy vagy ma délután vagy holnap hozzálát a véres főispánfogadásban megejtendő vizsgálathoz. Holnapra szenzációs letartóztatások várhatók.

Kovács Gusztáv, az elvert főispán, egy ujságíró előtt nyilatkozatot tett debreczeni kalandjairól. Ebben ismétli, hogy elvették tőle minden értéktárgyát: óráját, lánczát, pénztét, kalapját, cvikkerét, keztyűjét, botját. A lemondása részleteiről így nyilatkozik Kovács Gusztáv:

— Leirtam, amit diktáltak. Még a halálos ítéletemet is leirtam volna. Kértem az összes urakat aztán, hogy írják alá ők is mint tanuk az általam papírra vetett sorokat. Csak később, mikor már visszajövet a vonaton voltam, vettem észre, hogy mindössze négyen írták alá. A többiek nem merték, mert sejtették talán, hogy ezzel csak azt akartam, hogy tudjam, kik voltak jelen a lemondásra való kényszerítésnél.

Mert én e lemondást *semmisnek tartom*. Ez olyan presszió alatt történt, amely már magába véve elég arra, hogy érvénytelenítse. Nem is tudom, hogy mi történt ezzel az irattal, a

melyről másolatot kértem és kaptam. Az urak átvették tőlem. *En eddig nem adtam be lemondásomat* és a belügyminiszter döntésére bízom: akarja-e, hogy én visszavonuljak, vagy továbbra is megtartsam-e hivatalomat? Mert én, ha a közjó érdekében szükséges, az utóbbit is elfogadom.

Az is hazugság, hogy én gróf Dégentel főkurátort megkértem, hogy jelentse be a kormánynak lemondásomat.

A sikerült kényszerítés után egyszerre megjelent Végh rendőrfőkapitány és azonnal intézkedett személyi biztonságom érdekében. A vonatkozott vittek, ahol csendőrfedezet mellett hazautazhattam. A mit az ujságok hazautazásomról írnak, szintén nem igaz. Egész uton nem hallottam éneket és eszemágában sem volt átszállani.

Három lapot elkoboztak.

Fazekas Agoston bűnpörével a tegnapi reggel megjelent budapesti lapok általában nagyon elkeseredett hangon foglalkoztak. A királyi ügyészség három lapban látott sajtóvétséget, miért is megkereste a büntetőtörvényszék vizsgálóbíráját, hogy koboztassa el az izgatóságokat.

A vizsgálóbíró végzésileg értesítette a rendőrséget, hogy a három lap összes példányait foglalja le. A vizsgálóbíró végzése szerint három lapban foglaltatik a *független bíróság elleni lázítás és izgatás*. E három lap a *Polgár*, az *Alkotmány* és a *Független Magyarország*. Az inkriminált cikkek a *Polgárban* »A rend nevében«, az *Alkotmányban* »A kulturumumus« című vezércikkek, a *Független Magyarországnak* pedig a politikai válságról és Fazekas elítéléséről szóló tudósítások bevezető részei.

Mind három lapnál kora reggel jelentek meg a rendőrség kiküldöttei és az összes példányokat lefoglalták és elszállították.

A kormány czáfol.

Egy könyvatos közlése nyomán több lap czáfolat daczára, most is fenntartja azt az állítást, hogy *Drill* járásbíró, aki a *Fazekas-pör-*

ben ítelt, a múlt év decz. hó 29-én délután 4 órakor fennjárt Lányi Bertalan igazságügyminiszternél az igazságügyi miniszteriumban és a miniszter őt a Fazekas-ügy elintézésében befolylasolta.

Legilletékesebb helyről ismételtén a leg-határozottabban kijelentik, hogy *Drill* járásbíró az igazságügyminiszterrel se a közölt napon, sem máskor, sőt egyáltalában soha sem érintkezett és minden azzal ellenkező állítást és hozzáfűzött kombináció rosszhiszemű koholás. Való tény az, hogy a kormány semmi befolylást nem gyakorolt, nem is kíván gyakorolni a bíróság ítélkezésére, viszont azonban a leg-határozottabban el van tőkélve arra is, hogy a bírói függetlenséget és szabad ítélethezást bármely oldalról jövő támadásokkal szemben a leg-határozottabban megoltalmazza.

A Szacsuvay-szobor mintája.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága végre belátta, hogy elérkezett az ideje annak, miszerint komolyan hozzálásson a Szacsuvay-szobor létesítéséhez s méltó emléket emeljen a szabadság vértanújának, Nagyvárad város első alkotmányos képviselőjének.

A kiküldött bizottság *Margó* Ede fiatal szobrászt bizta meg a minta elkészítésével. *Margó* Ede már elkészült a feladattal s tegnap lehozta a szobor két gypsmintáját Nagyváradra s azokat a városi székház kis tanácstermében állította fel.

A talapzattal együtt mintegy 100—120 centiméter magas minta főalakja mindkét szobornak teljesen egyforma. *Szacsuvay* Imre diszmagyarban, kardosan áll a talapzaton; jobb lábát előre téve, merészen és elszántan néz a távolba. Előre nyújtott balkezében nyitott papírlapot, a függetlenségi nyilatkozatot tartja, míg balkezében toll van, amelylyel a nyilatkozatot tartja. A művész a vértanu életének azon mozzanatát akarja megörökíteni, amely tragikumának alapja volt.

A mellékalak kidolgozásában különbözik tulajdonképen a két minta.

De ne lökjük el magunktól a kincset, mely a szép görög mythos szerint Pandora szelencéjében megmaradt, a szenvedők vigaszául. Ne mondjunk le a reményről. Nem egy esetet tudok, daczára az orvosok vészjóslatának, az ép ifju erő, támogatva a jól választott segédeszközöktől, még az ily nemű bajjal is megbirt küzdeni. Az ember hosszú életet élet élhet fél tüdővel is, ha gonddal volt, hogy a sérült fél baja át ne harapódzék az ép félre.

Ez a feladat melyet meg kell kísértetni mindenáron.

Berczinek nagy bizodalma van dr Péczelihez s a bizalom már fél orvoslat. Hanem az bizonyos, hogy sem a pesti lég, mely tele van homokporral és a híres pesti piszok miasmájával, sem a Császi-pusztá átkozottan continentális climája nem oly szövetséges az orvosnak, mint a minőben ily bajnál szüksége van.

Engedd meg szives baráti részvétemnek, hogy mit tennék én helyzetemben.

Én haladéktalanul elküldeném Berczit Egyptomba. Ott a tüdővész ismeretlen betegség. Küldeném pedig különösen Alexandriába azon utasítással, hogy a tengerparton fogadjon szállást (vannak ott jó fogadók) s minél több időt töltsön a tengernél, szíva annak üdítő légét, mely csodatevő orvosi hatályok homeopaticus

adagaival van saturálva. A földközi tenger azon oldala orographicus okoknál fogva végtelen előnnyel bír az éjszakai partok felett. tudok eseteket, hogy fiatal emberek, kiknél a tüdőbaj nagyobb mértékben ki volt fejlődve, az egyiptomi clima s a középtenger délpárti légének jótébonny hatása alatt kigyógyultak, természetesen orvosi segélyt is használva.

Alexandriában Magyar Colonia is van. Nem kolduló kóbor soi disant emigratusok, hanem megtelepedett emberek, a mi mindenesetre előnyös Berczire nézve, mert nem szenvedhet kétséget, hogy vannak köztük többen, nők, és férfiak, akik szerencsájuknek tartanak, a te fiad iránt minden kitelhető figyelmet tanusítani. Azt gondolom mégis jó volna valami hü embert küldeni vele, ki előfordulható esetekre orvosi utasításokkal ellátva, az ápoló kötelességét teljesítse.

Megakarom azt is említeni, hogy az orvosi könyvek, mikben családi szerencsétlenségeim sokat buvátkodtattak, csodás dolgokat írnak egy Dél-Amerikai növény az »Erythroxylyon Coca« hatásáról tüdőbajokban. Nem volt magamnak alkalmam, ez állításokat tapasztalatilag constatározni, hanem a Botanica kedvencz tanulmányaim közé tartozván, annyit tudok, hogy a Coca vegytani alkotórészei nagyon hasonlítanak az

Opium alkotórészeihez, tehát az idegrendszerre hatalmasan ingerlő, annál fogva homeopathicus adagban csillapító hatást kell gyakorolniok. Nem tudom tettek-e már e növénynyel kísérletet a magyar orvosok különösen a homeopathák, kiknek rendszerét alapjában is természet-szerűbbnek tartom a többinél hanem azt tudom, hogy a Coca levelek gyógyhatása tüdőbajokban elég hitelt nyert, miszerint e növény Európában is terjedt kereskedelmi cikké válják.

De akár mint legyen is ez, annyit erősen hiszek, hogy az Alexandriai tengerpart ügyes orvosi segély mellett, hatalmasan contribuálhatna fiad kigyógyulásához, ha még a *gyógyulásához remény lehet*.

E hit határozott el, hogy atyai sziv-fájdalmid növelésének veszélyével is betolakodjam családi érzelmeid szentélyébe — meglehet hivatlan, de jóakaratu tanácsommal, melynek mentségeül csak testvéries indulatu meleg részvétemre hivatkozhatom.

Nagyon leköteleznél, ha pár szóvali értesítésre méltatnál, hogy mi állapotban érkezett haza Berczi, mi hatással volt reá a rövid tengeri ut, s mi véleménynel van orvosa, mert arról légy kérlek meggyőződve kedves öcsém! hogy széles e világon senki sem vehet észre-

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle radio activ Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek

és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miertis bevásárlásnál össze, nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszétküld és a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban Kapható *Nagyváradon*, minden jobb gyógyszer ár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kis üvegben is kapható

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomro
2—3 óra alatt
teljesen rendbehozza.

Az egyik Szacsvey tragikumát akarja inkább kifejezni a művész a mellékalakkal, amely egy álló oroszánhoz támaszkodó magyar nő, a Szabadság mentője. Balsejtelmes kifejezéssel tekint maga elé, mintha a vértanu jövőjébe látna, jogy kezét ajkához emelve, míg baljában szalagos koszorút tart. Lábánál a magyar trikolor hever.

A női alak felett a talapzatba vésvé a következő jellegzetes mondat van.

Csak egy tollvonás volt büne.

A másik, miután a mellékalak inkább úgy jelzi Szacsveyt, mint a magyar szabadságharc hőst. Magyar nemzeti viseletben ül egy nőalak a talapzat lépcsőjén: kinyújtott balkezeiben a talapzatra dőlt magyar lobogó, míg jobb kezében a nyitott törvénykönyv.

A mellékalak feje felett a szobortalapzatán bevéssett stilizált töviskoszoru fut körül.

A talapzat felső négyszögében a szobor elején mindkét mintán »Szacsvey« van bevésve, s a főalak mögött, annak lábainál tölgyág fekszik.

A művész a főalakot két és fél méter magasra tervezte, ércből, míg a mellékalak s a talapzat kőből lenne.

Az egész szobor hat méter magas lenne s az Ezredévi Emléktér egy legalmasabb helyén állítanák fel.

A törvényhatósági bizottság hétfőn tart ülést s ekkor tekinti meg a szobormintákat.

Jézus testvérei.

Vizkereszt van. Jézus istensége kinyilvánulásának, pogány bölcsek, magatok részéről való elismerésének ünnepe. Messze földről jönnek, hogy lerakják lábaihoz ajándékaikat, a tisztelet, hódolat és imádás adóját.

Sajátságos, hogy a mikor a bethlehemi kisded istensége oly fényesen nyilvánul, mikor édes Anyjának szive az örömtől frepes, akkor törnek rá s akarják tönkretenni dicsőséges koronájának legszebb ékkövét — s tépik le az édes Anyának szüzi ruháját és tapossák sárba.

Egyik fővárosi elterjedt napilap karácsonyi mellékletében megjelent egy cik Jézus gyermekkoráról, melynek »tudós« szerzője többi közt ezt mondja: »Mária pedig az édes jó anyák mintaképe volt... körülbelül hét gyermeke közül a legidősebb az elsőszülött Jézus volt.« Méltó felháborodás volt a felelet a cikkre mire a szerző »mint történet és nem legenda író« (!) ugyanazon lap decz. 31-iki számában védelmére kell és teljes egészében fentartja az állítását, mely szerint Jézusnak Józseftől és Máriától származó édes testvérei voltak.

Tehát ismét előkerültek a régi rozsdás fegyverek, új hiányában a régít kell elővenni, csiszolgatni, tisztogatni, s nekiszégezni a szep-lőtelen szüz pajsának és az elfogulatlan történelmi kritika nevében kell követelni, hogy Jézus anyja szálljon le arról az eszményi magaslatról, ahová őt az igaz keresztény meggyőződés emelte; tagadni kell azt, hogy ő Boldogságos Szüz volt Jézus születése előtt és után s az maradt mindvégig, haláláig.

A negyedik század vége felé Helvidius hirdette ezt, az evangéliumokban előforduló kifejezést az »Ur testvérei — fratres Domini — Jézus valóságos testvéreiként magyarázza s ezzel Mária örökös szüzességét tagadja. De vállalkozása nem sikerült. Szent Jeromos kiméletlenül összetörte fegyverét, a legvilágosabban kimutatta Helvidius állításainak, bizonyítékainak tarthatatlanságát és valótlanságát, amint ezt bárki hozzáértő elolvashatja Szt. Jeromosnak Adveronus Helvidium című irásában (Migne 23,211 oköv.)

Ezután hosszú-hosszu ideig senki sem vonja ezt kétségbe, míg végre ma új Helvidiusok támadnak, akik a régihez hasonló sikertelenséggel forgatják a modern mezbe burkolt régi rozsdás lándzsát.

Amit a cikkező ír, az gyenge viszhangja annak, amit régebben Trans, Renán, újabban különösen német kollegái Harnack, Holtzmann-Hillmann, Conrady stb. nagy erőfeszítéssel az evangélium szövegének, a hagyomány tanúságainak csürés csavarásával elérni akarnak!

Nem napilap keretébe való az ily kérdések fejtegetésére, de ha már elég lelkiismeretlenül a napi politika vásári zaja közé vetették s vele sokak vallási érzékenységét sértették — foglalkoznunk kell vele.

Történelmi tényről — voltak-e Jézusnak valóságos testvérei — lévén szó, az erre vonatkozó történelmi okmányokat — az evangéliumokat, — és az első századok íróit kell-e végből megvizsgálnunk. Végezzünk először az elsővel.

Teljesen általános, egyhangú és állandó véleménye az első századok íróinak az, hogy József Máriának egyetlen jegyese, férje — Jézus Mária egyetlen fia volt. Szent Polykarp, Jusztin, Iranacus, Tertullian, kik jórészt a második században, tehát Krisztus korához közel éltek, mit sem tudnak Jézus valóságos testvéreiről s a későbbiek is, mint Gennadius, Jeromos, Alexandriai Kelemen, Origenes, Ambrus *esztelességnek, szentségtörésnek, hitszegésnek* nevezik azt a tant, mely Mária örökös szüzességét tagadja.

Ugyanez tűnik ki az evangéliumok elfogulatlan vizsgálatából is. Többször előfordul az újszövetségi szentírásban »Jézus testvérei«, de e kifejezésnek — testvér — nem volt sem a palesztinai hébereknél, de a görögös műveltségű zsidóknál az a jelentése, ami nálunk; ugyanis testvér alatt általában — *rokont, atya-*

nyebb részt, úgy örömidben, — ha lesznek — mint aggodalmidban, keservedben, nálamnál. Fogadd szívesen nagybecsülésem biztositását, s tisztelj meg jövődöre is barátságoddal, melyre mint ember is s mint hazafi is kiváló becslet helyez.

barátod:

Kossuth Lajos

Németh Albert képviselő urnak Pesten.

1. Via Sotto ripa
Turin, jan. 7. 1872

Kedves öcsém!

Olvastam, könyvelt szemmel olvastam levedet, melyet a reményvesztett atya sziv keserű bánata mondott tollad alá.

Mit mondjak? Az ily csapásokra az élet nem adhat vigasztalást. Tudom magamról. Évek multak el, mióta leányomban házam vigasztát, örömet, nőmben lelkem jobb feiét elvesztettem s szivem most is és mindig oly égetően fáj, mintha csak tegnap érte volna a gyógyíthatatlan sebzés. Mondani szokták, hogy az időnek balsamos ujjja van, mely ha nem gyógyit, enyhít. Nem tapasztalom.

Hát mit mondanék? Mikint vigasztaljon a vigasztalan? En csak osztozni tudok fájdalomdiban s osztozom is a legmelegebb, legőszintébb részvétellel: de vigasztalni nem tudok.

En csak irigyelni tudom azok sorsát, akiknek az ily csapások sulya alatt meg van az a támaszuk, hogy hinni tudnak a vallás oktatásában. Ilyenkor érzi az ember, hogy egy szemernyi hit becsebb adomány a szerencsétlenség napjaiban, mint egy mázsányi tudomány. Mert a ki hiszi, erősen hiszi, hogy van öntudatos

egyéni lét a siron túl, hogy ha a testnek bonczkés és vegytani analysis alá eső részei elemekre szétbomlanak is, hogy új csoportosulások által, új alakban új létre egyesüljenek s újra és ismét újra a végtelen időközön keresztül, de a szerves élet princípiuma, amaz imponderabilis erők, melyek testünkben azzá gyültek össze, a mit léleknek nevezünk, nem bomlanak szét elemekre, mert felbomolhatlan elemek maguk, következésképp, hogy ez az ugynevezett lélek nem veszti el személyiségét s mert elnem veszti a viszontlátás remélhetőségét; a ki ezt hiszi, a hit azon erejével hiszi, mely hegyeket mozdit, arra nézve szeretettjeinek halála nem elvállás, hanem csak oly utra kelés, melyre viszontlátás vár. Az ily hívő elmondhatja az irás szavaival: »halál! hol van a te fulánkod?«

Beh! boldog a ki e hittal bír! Ha birsz e hittal, úgy van vigasztaló angyalod, ha nem birsz vele, úgy csak azt mondhatom: testvérem a bánatban! túrj, mint én túrók; tartson fel a kötelesség érzete Hazád, s az emberiség irányában; mert az ezek iránt tartozó kötelességek alul nem lettél feloldva azáltal, hogy szived legédesebb húrja, az atyai örömk húrja megszakadt.

En mondhatlanul vallásos ember vagyok, nem hiszem, hogy legyen vallásosabb ember nállamnál.* De persze az én vallásosságom nem a pozitív vallásoké, melyek az Istenség eszméjét otrombán babonás fogalmaikkal profanál-

* Az itt következő mondatokban természetesen nem láthatunk egyebet, mint egy nagy elme tévedését és elfogultságát. Szerettük volna kihagyni azt a részt, de tekintettel a levél teljes közlésére, mégis meg-hagytuk. Egyébiránt a Hamlet-i töprengésekben itt ott ellenmondásra is akadunk, ami arra vall, hogy az író kifejezéseit nem kell egészen iigorózus értelemben venni.

ják: e babonák (Schreck Feuer aufgesteckt auf hohen Thürmen die Phantasie des Traümers zu bestürmen) vidorabb pajtások talán az életben, mint a Hindú kétségbe esési hite, ki oda veti magát a Dzsagernáti bálvány óriás szekerének kereké alá, mert a »nem létet« a mindenségbe, felolvadást vallja a legfőbb boldogságnak: de ha vidorabb pajtások is. eszem rég elundorodott tölük, mert valódi Isten káromlások azon Istenség ellen, kit én minden parányban, a csillag világoktól a porszemig felismerni, s felismerve imádni megtanultam. De megvalljam-e? amióta leányom s nóm halála által szivem az örökös bánat fészkevé lett, lelkemet mindig kinozza a vágy, vagy fellebben-teni a Saísi szobor fátyolának azon szögletét, mely a siron túli vidék titkát elfedi: vagy hinni mint a babona hiszen. Ez utóbbit, a hitet, ember magának nem adhatja meg, mert az ész világát nem oltathja el. — Hát az elsőhöz folyamodtam. — S szóval megmondottam neked, miért s miként lettem természet buvárrá. Szeretteim halála tett azzá. Kutatom a mindenség törvényeit a csillagoktól a porszemig, azon reményben, hogy ha nem pillanthatok is a Saísi fátyol mögé, (mert ez embernek nem adható) de legalább lelek valamit, a mi meggyőzőn, hogy a mi után lelkem sóvárog, az elvesztett kedvesemmel egyesülhetés reménye a tudomány igazságaival nem ellenkezik. — És hála Istennek addig eljutottam, hogy nem ellenkezik, bár Darwin tanát alapjaiban igaznak tartom. Azért mégsem ellenkezik. A materialisták nagyon félszeg tudósok édes öcsém! mert a bonczkással s lombikjaikkal a szerves testek sok tüneményeinek processussát ellesték: azt gondolják — a balgatagok — hogy az élet titkát is ellesték. — Pedig decomponálni tud-

fit — egy családhoz tartozót értettek; a zsidó nyelvben hiányzott a különböző rokonsági fokozatot jelölő szó. A protestáns, a mindenkitől nagyrabecsült *Genesis* is szótárában rokont, atyafit ért a zsidó testvér alatt.

És hogy így kell értenünk Jézus testvéreit és arról maga a Szentírás tanuskodik. Bár 12-szer esik szó Jézus testvéreiről, de a szentírók soha sem mondják őket Jézus és Mária gyermekeinek, jöhetnek ezek is ott vannak oldaluk mellett, ezzel szemben Mária gyakran, mint »Jézus anyja« szerepel — úgy ismerik őt mint Máriának, igazi egyetlen egy fiát. (ὁὐδὲς Μαρίας).

Ha Jakab, József, Judás, Simon Jézus valószínű testvérei, nem pedig unokatestvérei, vagy távolabbi atyafiai, érthetetlen, hogy a keresztfán Máriát mégsem ezekre, hanem az egészen idegen Jánosra bizza, a ki tényleg Máriát házába vette, pedig Jakab az Ur »testvére« tovább is élt s később Jeruzsálem első püspöke lett.

Ugyancsak az evangéliumok szerint a kereszt lábánál ott állott Mária, Jakab és József anyja; ki ez a Mária? Világos, hogy nem Jézus anyja, hanem az a másik Mária, ki János evangéliuma szerint Szűz Mária mellett állott s meg is nevezi őt Mária, Kleofás felesége! Ez Klopas vagy Kleofás pedig Józsefnek, Mária férjének volt testvére, *Kleofás gyermekei* tehát Jézusnak nem valószínű testvérei, hanem unokatestvérei és nővérei voltak.

Igy állván a dolog, elesik s rombadől minden a Jézus testvéreire alapított támadás Mária ellen. Az az igazi történelmi kutatás, mely nem elfogultságból, előítéletekből indul ki, mely minden csodálatost, természetfelettit eleve lehetetlennek tartva a kétségtelen történelmi tényeket is a szemüvegen keresztül vizsgálja. A »történelmi igazság«, a melyért cikkező annyira hevül, nem az, hogy különbséget tegyünk történelmi és hitbeli Krisztus között, a Máriától és Józseftől természetes módon származó Jézus ember és a menyből beleoltott lelki Krisztus között, hanem az elfogulatlan történelmi kutatás alapján állva ugyanannak tartjuk az evangéliumban szereplő Krisztust azzal, aki előtt

ma imádatos hódolattal leborulunk s őt Istenünknek valljuk. Csak így marad igaz a cikkező által idézett apostoli mondás: »Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké.«

Dr L. E.

NAPROL-NAPRA.

A katolikus tanítók.

Főlegesen magyarázni, hogy a családi ház, az otthon mellett milyen fontos szerepet tölt be az iskola. Szintugy szükségtelen rámutatnunk a tanítók nevelő hivatására, akár elemi iskolai képesítéssel rendelkezzenek, akár egyetemi katedrán üljenek. Miután azonban az elemi iskolán mindenkinek át kell haladnia, akár eljut az alma máterba, akár nem, világos, hogy az elemi iskolák tanítóinak kezén jóval több tanulóknak kell átmennie, mint ahány hallgatót nevelnek a főiskolák a felsőbb tizezer, a szellemi arisztokrácia számára. Az elemi iskolának tehát rendkívül nagy suly, nagy kötelezettségek fekszenek, hiszen az elemi népiskolák bocsájtják ki magukból azokat a rajokat, amelyekből a vörös lobogó legkönnyebben és legkényelmesebben halászhajja rekatúit.

Ezért fontos, hogy nekünk katolikus, szigorúan vallásos szellemű népiskoláink legyenek. Ezért nem lehet közömbös, ezért nem mindegy, hogy kié az iskola. És ezért van nekünk szükségünk lelkiismeretes, szakképzett, értelmes katolikus néptanítóik karra. Ezt pedig elsősorban a katolikus tanítóképzők nevelik nekünk. Ami egészen természetes. Hiszen azért vannak ezek a képzők, hogy ne csak tanítókat, hanem katolikus tanítókat neveljenek nekünk.

Mindenki, akinek csak valamelyes élettapasztalata van, mindenki, aki a hazai, közéleti, társadalmi viszonyokat csak valamennyire is ismeri, föltétlenül látni fogja, mindenesetre átérzi, milyen nemes és milyen messzire kiható a tanítói pálya főként napjainkban, milyen kiváló szerepe van a sokszor *lekicsinyelt* és nem

egyszer szájalmasan *gyöngén dotált* tanítói karnak a jövő előkészítésében.

Mi jártunk erre-arra az országban. Láttunk választásokat, politikai küzdelmeket a keresztény megújulás lobogója alatt, betekintést nyertünk a katolikus körök, keresztény szövetkezetek központi intézésébe és láttuk különböző vidékeken azok életét majd igénytelen keretek közt, majd hatalmas, örvendős arányokban. Ilyenformán személyes és levélbeli érintkezésünk alkalmával nagyon sok alkalmunk nyílt, hogy a katolikus tanítóság népnevelő hatását a legközvetlenebbül szemlélhessük. Nem alaptalanul mondjuk tehát, hogy a *pap és a tanító* erős akaratú, vállvetett munkával, kitartással még a legvadabb, *legeldurvultabb nép* között is mutathat föl eredményt. Ahol pedig semmi eredmény sincs, ott a most megjelölt tényező aligha erőlteti magát valami tulságosan . . .

A *Katolikus Tanügyi Tanács* elnöksége közelebből ülést tartott. Ezen az ülésen oly tervek kerültek szóba, amelyek a magyar katolikus tanügyi politikának megnyugtató előnyomulását jelzik. Az elnökség a szokásos nyári kongresszus előkészítését már most megkezdte. A kongresszus előreláthatólag újabb lendületet fog adni a katolikus pedagógiai törekvéseknek. Szóba kerül ugyanis ezen a kongresszuson a *katolikus tanítók munkaprogramja a keresztény szociálizmus szolgálatában*. Továbbá, ami ekzsztencziális szempontból fölülte fontos, a kongresszus előkészítői azon fáradoznak, hogy a nagygyűlésen kimondassék és aztán ki is vihessék a *katolikus tanítók és kántortanítók fizetésének egyöntetűségét az állami tanítókéval*.

Adja Isten, hogy a mi egyházmegyénk tanítói is megértsék a keresztény társadalom követelményeit s mint érdemes társak más egyházmegyében, a keresztény megújulásnak becsületes, edzett katonákat neveljenek. A kongresszus előkészítése mutatja, hogy csak egyetértő munkával orvosozhatók az anyagi mizériák éppen úgy, mint az erkölcsi, a társadalmi bajok. Ne azt keressük tehát, ami elválaszt, hiszen

ják azt, a mi decompónálható — de azért csak egy fűszálat sem tudnak össze componálni. Hát még azon magasb szerves lényt, mely öntudattal bír s gondolkozik. S miért nem? azért, mert az, a mi a fűszálnak életet ad, nem esik sem bonczkés, sem vegyelemzés alá. — Hát még az, a mi bennünk erkölcsi érzet, öntudat, gondolkodás! Én igen sok erély nyilatkozványt ismerek a természetben, melyhez a bonczkés s a lombik nem fér, hát még mennyi fokozata lehet, van a végtelen mindenségben azon nem ismert, nyilatkozványaiból sejtett ős erőnek, melyről írva van, hogy »mens agitat molem et magno se corpore miscet.« Azt látom, hogy a szerves élet titkát az anatomia's a chemia nem fedezték fel, tehát a tudomány világánál okom van meggyőződve lenni, hogy van bennük valami, a mi tovább fel nem bontható, a mi tehát a halállal vegyelemekbe fel nem oszlik. Az meglehet, hogy azon vegyelemekből, melyek az agyvelőt képezik, azon mennyiségnek kell összecsoportosulni s fejlődni, a mennyivel csak az ember agyveleje bír, miszerint physical affinitásnál fogva annyit foghasson fel magába abból az imponderabilis élet principiumból a mennyi kell, hogy ez az emberi léleknek nevezett magasabb intellectualis és morális funkciókban nyilatkozhasssék. De miután ezen életprincipiumból ennyi összegyűlt, mely a bonczkés és lombik alá eső szerveket mozgásba teszi, hogy az miért ne maradhatna fenn öntudatos létben akkor is, ha a durva anyag körüle lefoszlik, azt én a tudomány világánál nem látom át:

mert a mi minden ismert elemnél elemiebb, az nem felbomolható.

Ezért mondom: hogy annak a mit léleknek nevezünk, halhatatlansága a tudománnyal nem ellenkezik. Hogy minő az a halhatatlanság? ezt »calliginosa nocte premit deus,« de nyereség tudni, hogy nem ellenkezik; mert ennél fogva lehetséges, hogy a halál nem örök elválás.

Miért irtam ezeket?

Azért, mert — a mint tudod — Cato, mielőtt Caesar elől a halálba menekülne, Plato Phédonja feletti elmélkedésében vigaszt talált. Aztán azért, hogy alkalmam legyen emlékedbe hozni Chateaubriand eme szavait: »heureux ceux qui ai ment la nature! ils la trouveront et ne trouveront qu'elle aux jours de l'adversité.«

Ennyi az, a mit neked a vigasztalan vigaszról mondani tud.

És még egyet. Az Atya megszűn. A polgár s az ember marad.

Munkához polgár! ember! — s az atya bánata szelidülni fog. — Az idő nem balszam, de a teljesített köteletség érzete ir.

A felett ne töprenkedjél, hogy juniusi tanácsomat csak dktóber végén engedték az orvosok követned. Én szegény fiadat nagyon megszerettem, oly sympatheticus jószívű fiúnak tapasztaltam, hogy vonzott magához mondhatlanul. Borzasztóan megilletett egészségi állapotja, midőn utólszor láttam; s mert a részvét a remény szalmaszarához is kapaszkodik, adtam

neked a tanácsot, amelyet adtam, de már most megmondhatom, adtam azon meggyőződéssel, hogy Egyiptom lége legfellebb késleltetheti a catastrophát, de el nem távolíthatja.

Csoda, hogy eddig késett. Az ő korában ez átkos baj galopban halad.

Ha mikorra e levelemet veszed; az Atyának már nincsen fia . . . vigasztaljon a Mindenható.* Ha még el mond meg neki, hogy köszönöm megemlékezését s számot tartok herbariumon számára, virágaira.

Majd Te váltsd be ígéreted az első virággal, mely sirján kiviruland, a feltámadás jelképe. — Mond meg azt is neki, hogy kártyái bizon nem érkeztek meg, de soh'se bánja, nem játékkal töltjük be az esték üret, midőn olvasni öreg szememnek fáj, hanem a nyáron gyűjtött növények rendezésével; lesz dolgunk vele egész télen át. — Hinni fogsz szavamnak, ha biztosítalak, hogy szeretnék baráti keblemre szorítani; de azért mégis azt mondom, ne most jöjj hozzám . . . ne most. — Hadd muljék el pár hónap e csapás felett. Most rögtön a csapás után nagyon fájbalmas volna találkozásunk, s nekem elég bú van lelkemen.

Aldásom veletek. Ölellek igaz testvéri érzettel,

barátod
Kossuth.

* A végső akkord tehát mégis csak a vallásból ered.

nagyon kevés az ilyen, hanem azt, ami össze-
köt. És ezt nagyon könnyen megtalálhatjuk
(h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan 11—12. Magánvizsgálatok a római katolikus
tanítóképzőben.

Három királyok.

Hol van, aki született, a zsidók királya?
Mert láttuk az ő csillagát keleten s eljöttünk
imádására.

A hívő katolikus lélek mélyén fölül
ma a napkeleti bölcsek és királyok kérdése, a
karácsonyi ünnepkörnek ezen a ragyogó, fé-
nyes napján. S ime, szemünk előtt tündöklök a
csillag, amely az ajándékvivőket vezeti és egy-
szer csak megállapodik a ház fölött, amelyben
a betlehem-i Kisdédet találják anyjával, Máriá-
val. Fülünkbe zsong az ének:

Három királyok napját,
Országunk egy istápját,
Dicsérik énekekkel . . .

Jó keresztény szokás szerint megjelöljük
Gáspár, Menyhért, Boldizsár nevével ajtonkat
s szívesen hallgatjuk a házról-házra járó gyer-
meksereg vigadózó verseit.

Hármas ünnep ez a mai. A napkeleti
bölcsek hódolatára emlékeztet első sorban, má-
sodsorban Krisztus megkeresztelésére a Jordán-
ban, harmadszor a kánai menyegzőre. Itt miná-
lunk még egy negyedik czime is van az ün-
neplésnek.

Görögszertartásu katolikus testvéreink
ma ünneplik *szent karácsony estélyét* a Julián-
nap szerint. Szintugy a görögkeleti szekta
is. Az egyház az ünnep vigiliáján vizet szentel,
az Üdvözítő megkeresztelésének emlékére.
Innen a *vizkereszt* elnevezés. Szokás ilyenkor
a házszenelés is.

A karácsonyi ünnepkörnek pedig pro foro
ezzel a kedves nappal vége. Munkához kell
látunk az egész vonalon. Vigyük tehát aján-
dékul a megnyugvás aranyát, a hála tömjénét
s a küzdelmek és szenvedések mirháját, mielőtt
nagy tusáinkhoz újra hozzálátánk. Hogy a
betlehem-i kisdéd

. . . bennünket megtartson,
Hogy ellenség ne árson . . .
Szép jel és szép csillag,
Szép napunk támadt.

Lulu.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket
**hogy ugy hátralékban levő, valamint
a jelen negyedre szóló előfizetéseiket
m i e l ő b b b e k ü l d e n i s z í v e s k e d j e n e k,**
hogy a lap szétküldésében fennakadás ne
történjék.

* **A polgármester itthon.** *Rimler* Ká-
roly polgármester Budapestről hazaérkezett.

* **A 48-as népkör tagavató ünne-
pélye.** A nagyvárad 48-as népkör t. tagjait
tisztelttel kérjük, hogy f. hó 7-én (vasárnap)
este 8 órakor, Czeglédy Sándor vendéglőjébe
(Teleky-utca) a körünkbe 1905-ben belépett
új tagjaink tiszteletére tartandó tagavató esté-
lyen lehetőleg teljes számban megjelenni s zí-
veskedjenek. Nagyvárad, 1906. január hó 5-én.
Hazafias üdvözléssel: *Schwartz* Izidor jegyző,
dr *Stocker* József elnök.

* **Kossuth két kiadatlan levele.** Mai
tárczánkban *Kossuth* Lajos két kiadatlan leve-
lét közli dr *Némethy* Gyula. A nagy hazafi
kiválóan érdekes leveleire ezton is felhívjuk a
közönség figyelmét.

* **Vizkereszt.** A mai ünnep alkalmából
az összes római katolikus templomokban ün-
nepélyes szent misék és predikációk lesznek a
szokott órákban. A székesegyházban dr *Lin-
denberger* János tanár tartja a szent beszédet.
Az isteni tisztelet alatt minden templomban
gyűjtést rendeznek az afrikai missziók segé-
lyezésére, melyeknek czélja megszüntetni vagy
legalább mersékelni az afrikai rabszolgakeres-
kedést.

* **A nyugdíjbizottság ülése.** Nagy-
Várad város nyugdíjbizottsága tegnap délután
Bordé Ferenc főjegyző elnöklete alatt s dr
Molnár Imre, dr Hoványi Géza, Dus László,
Ragány János, Mihelffy Adolf és Istvánffy István
jelenlétében rövid ülést tartott. Néhai *Holóssy*
Jenő mértékhitelítő hivatali főnök özvegye
részére évi 720 korona özvegyi ellátást s gyer-
meke neveltetésére 90 koronát, tehát összesen
évi 810 koronát állapítottak meg. — Mertz
István és Szabó Károly vámosok nyugdíjazta-
tásukat kérték, a tisztí főorvos azonban mind-
kettőt a szolgálat ellátására képeseknek jelen-
tette ki s így a nyugdíjbizottság nem nyug-
díjazta őket.

* **Városatyák — jog nélkül.** A mult
év december hó 17-én Nagyvárad város pol-
gársága betöltötte a törvényhatóságban megüre-
sedett négy tagsági helyet s olasziban dr. Kazay
Kálmánt és Kiss Dávidot, Váralja Velenczén
pedig Röllich Lajost és Weisz Ernőt választotta
be a város törvényhatóságába. Eseknek a város-
atyáknak a megbízása az 1906. év január 1-én
kezdődik s most még is az az új városatyák a
januári városi közgyűlésen jelen lehetnek
ugyan, de sem fel nem szólhatnak, sem nem
szavazhatnak. Ugyanis a lemondott főispán az
utóbbi időben agyáltalán nem fungált s így az
igazoló választmányt sem alakította meg. Már
pedig a bizottság tagjai csak akkor fungálhat-
nak s vehetnek részt a közügyek intézésében,
ha megválasztásuk igazoltatott. Ha a törvény
szerint járnak el, még jó idő eltelik, e mig a
négy városatyá teljes jogaiba lép. Az igazoló
választmány tagjainak felét ugyanis a főispán
nevezi ki, azt pedig nem tudjuk, mikor lesz
Nagyvárad városának főispánja.

* **Pável-utca kövezése és csator-
názása.** Dr *Radu* Demeter gör. kath. püspök,
valamint a többi Pável-utcai háztulajdonosok
együttes kérvényt intéztek Nagyvárad városá-
hoz az iránt, hogy Pável-utczát aszfaltjárdával
lássák el és csatornázzák. A kérvényt a tanács
véleményezés czéljából a szépsézetit és közle-
kedési szakbizottságnak adja ki.

* **Milyen főispáni fogadtatás lenne
Nagyváradon.** Nagyvárad város és Bihar-
megye főispán nélkül van és sokan azt tartják,
hogy a leghelyesebb politika az volna, ha a
politikai béke létrejöttéig nem is neveznének
ki senkit a két törvényhatóság élére: legalább
a béke és nyugalom nem lenne felzavarva. A
közigazgatás menete, némi apróbb dolgoktól
eltekintve, ugy is zavartalan. Új képviselővá-
lasztások esetére azonban okvetlenül kell gon-

doskodni a kormánynak megyefőnökről Bihar-
megyében is, mert másként egytől-egyig az
ellenzék rukkol be Biharból az országgházba;
ami ugyan még főispán kinevezése esetén is
igen valószínű. A debreczeni főispánfogadta-
tás után minden körben felszínre került annak
a kérdésnek a tárgyalása, hogy Nagyváradon
és Bihar megye székházában milyen fogadtatása
lenne a megyefőnöknek. Azt hisszük, hogy
Nagyváradon sem volna el a fogadtatás zaj-
talanul, de semmiféle inzultus nem következ-
nék be. Az abczugból kijutna bőven itt is a
kormány emberének, de nálunk még a záp-
tojásnak sem jutna szerepe. A beiktatáson
Nagyvárad város székházában az ellenzék til-
takoznék zajosan, de higgadt komolysággal s
más pártból legfeljebb az állami tisztviselő ta-
gok jelennének meg. A szabadelpárt elnöke
nyíltan kijelentette, hogy sem ő, sem a párt
tagjai nem jelennek meg az installáció s az
eskületétnél, ha ez bekövetkeznék a politikai
béke létrejötté előtt. Ezzel adnának kifejezést
azon álláspontjuknak, hogy a mostani kormány
politikájával nem értenek egyet.

* **A vásárok rendezése.** A szeged
kereskedelmi és iparkamara egy vásárrendtar-
tási szabályzatmintát dolgozott ki, melylyel
egy kaptára akarja huzni az országban tar-
tandó összes vásárokat. A kereskedelmi minisz-
ter helyeselte az eszmét s a szabályzatmintát
szétküldte az ország vásártartó törvényhatósá-
gainak s a vármegyéknek. Nagyvárad is meg-
kapta a mintát s kiadta a főkapitánynak. *Gerő*
Ármin főkapitány azzal terjesztette vissza a
szabályzatmintát a városi tanácshoz, hogy az a
helyi viszonyoknak megfelelő átdolgozásával
lenne elfogadható. Így pedig már tönkre lenne
silányítva az a czél, hogy az egész országban
egyöntetű legyen az eljárás a városoknál. Be-
jelenti kapcsolatosan a főkapitány, hogy egy
mindent fclölelő vásári szabárendelet tervezete
a kapitányi hivatalnál elkészítés alatt van.

* **Románok karácsonya.** A görög
szertartásu római katolikusok s a görög ke-
leti vallásnak holnap vasárnap s a rá követ-
kező két nap hétfőn és kedden ünneplik a
Mégváltó Jézus Krisztus születésének emlékét,
Karácsonyt. Holnap, vasárnap a román kará-
csony főünnepén a Szent László-téri görög-
katolikus székesegyházban reggel kilencz óra-
kor a káptalan tagjai s az alsó papság segéd
letével maga dr *Radu* Demeter püspök mondja
a nagymisét s az ünnepi szertartás alatt a
szeminárium növendékeinek kara énekel. Ün-
nep másodnapján a Széchenyi-téri gör. kath.
szeminárium templomában lesz a főistentisztelet.
A görögkeleti holdas templomban *Mangra*
Vazul püspöki helynök végzi az ünnepi isteni-
szolgálatokat. Ugy szintén ünnepi istentisztelet
lesz még a Széchenyi-téri orosz templomban.

* **Végrehajtó a miniszternél.** *Kristóffy*
József belügyi ügyvivőnél ma délelőt 10 óra-
kor megjelent a végrehajtó az adóbiztossal, le-
ült az íróasztal előtti székre, elővette a jegyző-
könyvet, hogy megtartsa az árverést *Kristóffy*
makói adóhátraléka dolgában. Szemben állt vele
a miniszter, aki így szólt:

— Felesleges minden további eljárás, kifi-
zetem a hátralékomat.

Nyomban elővett egy ezer koronás bank-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166.
az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és
méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehéreneműek, ugy szintén mérték
vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és
matraczok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és
színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők.
Költségvetések, minták, ugy szintén 20 koronát meghaladó rendelések.
o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

jegyet, az adóbiztos gyorsan leszaladt vele, 10 percz alatt fel volt váltva, az adó kifizetve és a végrehajtó és adóbiztos eltávoztak.

Ebből az alkalomból az Esti ujság elmondja azt a jelenetet, amely decz. 27-én déli 12 óra-
kor játszódtott le Kristóffy Andrásy-ut 96. sz. alatti lakásán, amidőn a VI. ker. végrehajtó az árverési hirdetményt kézbesítette a kegyelmes urnak. A kézbesítő beküldte az árverési hirdetményt a miniszternek, aki még ágyban volt. Szobában volt a kegyelmes aszszony is. A miniszter behívatta a kézbesítőt és rászólt:

— Mit csinálnak maguk.

— Kérem alássan árverési hirdetményt hoztam.

— Jogtalan dolgot követnek el. Kifizettem mindent, csak a hitközségi adóval tartozom, de ezt sem vagyok köteles itt fizetni, hanem ott.

— Nekem nincs más dolgom kegyelmes uram, csak az árv. hirdetményt kézbesíteni, kegyeskedjék aláírni a vevényt.

— Semmi esetre sem írom alá és nem ismerem el, ez bitangság, ez roszakarat, az üldözés, mit velem elkövetnek.

Azután hivatkozott egy belügyminiszteri rendeletre 1904-ből, amely az ártér tőke és kezelési díjak beszedésének felfüggesztését elrendeli, hivatkozott egy másik felfüggesztő rendeletre, amelyet egy másik adótétel helyez hatályon kívül. Majd így folytatta:

— Különbben is felsőbb fórumra hivatkozom, az egész adóügyet reorganizálni kell. Beszélék a pénzügyminiszterrel és majd felfüggesztem ezt a dolgot.

Megint beszélt:

— Kegyelmes uram a VI. ker. adóbehajtási hivatal erről nem tehet, csak ott követhették el a hibát ahonnan küldték. Tessék aláírni a vétivet.

— Nem írok alá semmit.

Erre a kézbesítő kiment és két tanu előtt kifüggesztette az ajtóra a hirdetményt.

* **Esküvő.** Bár szük családi körben, mindazonáltal diszes nászünnepek fog lefolyni a vármegye egyik népszerű, köztiszteltben álló, előkelő nagybirtokosának, *Vertán* Zoltánnak családjában holnap, vasárnap délelőtt a szombatsági urilakban. *Vertán* Erzsike, a család egyik bájos, ifju tagja és *Altnöder* Béla krasznai (szilágymegyei) szolgabíró, ki nemrég Nagyvárad város szolgálatában állott mint aljegyző, nyerik el az egyház áldásait frigyükre. A boldog ifju párt dr. *Némethy* Gyula nagyváradai theologiai tanár esketi.

* **Felülfizetések:** Mult év december hó 28-án a városi árveház alap javára rendezett theastély alkalmával felülfizettek: *Berkovits* Miklósné 2 korona, *Rendes* Vilmosné 1 korona, *Csanády* Arthurné 2 korona *Fleischher* Vilmosné 2 korona, *Veiszlovits* Lajosné 1 korona, *Svarcz* Ábrahámné 1 korona, *Erős* Dezsőné 1 kor. *Horváth* Alezredesné 1 kor, *Markovits* Antalné 2 kor, és Dr. *Bárdos* Imre ügyvéd 2 koronát. A rendezőség a felülfizetéseket ezuton köszönettel nyugtázza.

* **Agyongázolta a vonat.** Békés-Csabáról írják hogy a tegnapi raggel az Orosbázára induló máv. motoros vonat a pályaudvaron elgázolta *Mitykő* Judit békéscsabai gazga leányát. A leány szörnyet halt. Ugyancsak tegnap a keskenyvágyú megyei vasut a gerendási tanyán törzsben kettémetszett egy eddig még ismeretlen egyént.

* **Öngyilkosjelölt.** Tegnap este 5 órájt az Erzsébet utca 18 szám alatt levő házban nagyriadalmat keltett *Erdei* Lajos kereskedő,

aki forgópisztolyal magára lőtt. A megrémült háznép rendőrért és mentőkért telefonált. A csakhamar megérkezett mentők megállapították, hogy a lövés nem talált; mire *Mészáros* Elek rendőr nyomban elkobozta az öngyilkosjelöltől a forgópisztolyt és a töltényeket.

* **Elveszett.** A mai napon a déli órákban a Bémer tér és Tisza Kálmán tér közötti uton elveszett egy kis vörösbarna bőrtárcza benne egy drb 50 koronás pénz és tejszámla, beczületes megtaláló a büntügyi osztálynál illő jutalomban részesül.

x **Rheuma, köszvény, csont és izomzsgaggatás** ellen legbiztosabb hatása van *Citosan*-nak, kapható a *»Kigyó«* gyógyszerertárban, Nagyvárad, Bémer-tér és a Vadász-féle Drogueriában. Ára 90 fillér.

x **A közönség érdekét** mozditotta elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatokat szerzett szabászt szerződttetett, ki a legdivatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki *egyhármadrésnyivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölkívására dus collectióját bármikor rendelket zésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

x **A Lloyd-orfeumban** ma teljesen új *műsor, új bohózat, új kuplék. Fritzi Larissou* átváltozó tánczosnő, meseszerű tánczával bá mulatba ejti a n. é. közönséget. *The Gustou* zenebohócok általános tetszést és sok tapsot aratnak saját találmányu érdekes hangszerükkel. Fellépnek továbbá az összes szerződttetett tagok új műsorral. Csaiádi műsor. A n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezik mély tisztelettel *Berényi* igazgató.

x **Haász Manónál** Zöldfa-utca elején mindenkit meglepő olcsó árban lesz most árulva óriási mennyiségű *blous selymek, szőnyeg maradékok és férfi fehér ingek.* Gyermekek kelengyében gyönyörű raktár van.

x **Ruhabeszerezésre** ajánljuk az uri közönség szíves figyelmébe **Lebovits és Weisz** angol uri-divat szabó czéget *Nagyvárad, Föld-utca, Orsolya-zárda-épület.*

x **A Dr Richter-féle Liniment. Caps comp (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejtájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnaál, minő; a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsolésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: *Richter-féle Horgony Linimenttet* (Horgony Pain-Expeller) kérni, valamint a *»Horgony«* védjegyre és a *Richter* czégjegyzésre figyelmi és csak *eredeti üveget* elfogadni.

x **Sok ezer szenvedő** nem veheti igénybe, vagy az évszak alkalmatlan volta, vagy a nagy költségek miatt a karlsbadi és marienbadi gyógyforrásokat belső bajainak orvoslására; mindezen akadályok ma már nem gátolják a sikeres gyógyulást, mert a Schmidt-hauer-féle **IGMÁNDI** keserűvizben egy oly hazai ásványvizünk van, mely a külföld hírneves forrásait nem csak pótolni képes, de gyógyhatásában azokat tetemesen felül is mulja. Az igmándi keserűviz eddig az egyedüli, melyben tudományos alapon a rádium jelenléte mutatott ki, s ezen nagyjelentőségű felfedezés nyújtja magyarázatát azon csodálatos gyógyerőnek, a mely ezen ásványvizben rej-

lik. Mint ivó kura otthon bármely évszakban reggelenként fél pohárral használva, kitünő eredménnyel használható gyomor, bél és vérébajokban, ugy elkövéredés, szívelhajasodás s az azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépda-ganat, cukorbetegség, aranyér, czuz és köszvénynél, vérbőségnél s egyéb belszervezeti bajokban, kiválóan nagy értékű, mint ez idő szerint a legjobb természetes és ártalmatlan hashajtó. Az igmándi keserűviz minden jobb gyógyszerertár és fűszerüzletben kapható kis üvegben is 30 fillérért, nagy üveg 50 fillér.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Bolond. C.
Vasárnap: d. u. Smólen Tóni este: Fehér Anna (előszőr.)

A bolond. Rákosi Jenő és Szabados Béla operettjét adták tegnap, nem nagy érdeklődés mellett. A több szerepeket Székely, Aradi Aranka, Gerlaky Hermin, Hidy Irén, Bérczi, Palásthy és Bárdos Irma játszották.

Z E N E.

A Magyar Lant és Zenélő Magyarország immár elválhatatlan társak: tömérdek jó zenemű és az eseményekben gazdag zenei hireinek letéteményesei, hadd legyenek a művelt magyar családoktól is elválhatatlanok.

Az újévre megjelent 302-ik szám igen szép bus és még szebb talpalá való nótát hoz *Lányi Ernőtől* (»Falú végén rezgő nyárfa« és »Ez a legény«); *Siposs* Antal híres *Lauradalaiból*, hármat férfikarra átírva; a külföld nagyságaitól: *Schubert* »Autenthalt«-ját (»Az én tanyám« magyar versei *Györy Margittól*); és a már nálunk is kedvelt amerikai *Powell* egy *Boston-keringőjét* »Szerelmi vágy« czimmel.

S egy évnegyedben három koronáért hat-szor ennyit kap az előfizető; akármilyen komoly zenetanuló is nemes üdülést, kedves szórakozást lel a már tizenhárom évesé lett derék folyóiratban.

Előfizetések a Zenélő Magyarország kiadó-hivatalához Budapestre VIII., József-körut 22/24 iutézendők.

EGYESÜLETEK.

Mérnökök gyűlése. A nagyváradai mérnök és építész egyesület ma d. e. 10 óraker tartja ez évi első rendkívüli közgyűlését, melynek egyetlen tárgya: Határozathozatal a magyar mérnök és építészegyesülettel leendő kapcsolat tárgyában. A tárgy fontosságára tekintettel ez uton is kéri a titkár az egyesület tagjait, hogy a gyűlésen lehetőleg teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1906. évi január hó 5-én. *Nagy* Sándor egyll. titkár.

MULATSÁG.

Farsang.

Megkezdődik a bohóságok, a mulatságok sora. Virág fog teremni a báltermek parquetjén. Az elhanyagolt hatalmas, csendes termekbe beleköltözik a vidámság, a farsang.

A lányok repdeső szívvvel gondolnak a sok mulatságot kínáló farsangra és némi félelemmel vetik fel, vajjon jövőre is át kell tanczolni azt a hosszú farsangot, vagy már akkor, ha kell is, egy boldog férj oldalán fog emlékezni az ideire. Készülnek a ruhák, van mit nézni a kirakatokban. Az a sok diszes ruha mily izgatott tulajdonosoknak egyik tegyvere. És örül a fiatalág a farsangnak. De azért van-

nek ám más, nemcsak boldogságot, hanem gondokat visszatükröző arcok is. Például egy hat szép leánynyal bíró papa nem igen bánná, ha a farsangot egyszerűen kihagyná valami naptárujító. No az igaz, a legrosszabb példát hoztam fel, mert nincs mindenkinek hat lánya, de van olyan, akinek csak egy van és az egy többet igényel, mint az a hat. Szegény papák . . . Ötvenkét napig tart a farsang, lesz módjába mindenkinek kimulatni magát. Tánzolhat reggeltől estig vagy talán megfordítva estétől reggelig.

Ez ideig a következő mulatságokról tudunk:

Január 6. A prot. nőegylet műkedvelő estélye.

Január 6. Velencei és Polgári kör tea-estélye.

Január 7. Kereskedő-ifjak bálja.

Január 13. Izr. nőegylet tea-estélye

Január 20. Jogász bál.

Január 31. Városi bál.

Február 10. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet rózsá-estélye.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtszéki tárgyalások. A másfél hónapos szünet után e hó 15-én az esküdtszéki bíróság ismét kezdi igazságszótó, büntető, vagy felmentő ítéleteket hozó tárgyalásait. Összesen öt tárgy van, melyben az esküdtszék e hónapban hozza meg ítéletét. 15-én Sólyom Antal és társa halált okozó súlyos testisértés, 18-án Brágye János erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés, 22-én Kiss Gábor és Finta Sándor rablása, 23-án Boros József szándékos emberölés és 25-én Brán Berta megkísérelt szándékos emberölési vétségek elkövetése miatt.

IPARÜGYEK.

Előljárósági ülés.

Az ipartestület előljáróságának f. hó 4-én tartott ülésén megjelentek:

Elnök Bertsey György, Andriska Károly és Óváry Lajos alelnökök, Czeglédy Jeremiás, Fodor Lajos, Juhász Benedek, Kovács Kálmán, Köblös Ferencz, Kuglis János, Molnár János, Peller Ferencz, Polonkay Gyula, Puskás Lajos, Liszka László, Stagl Kálmán, Tátray Sándor, Urán Mihály, Vlád Ágoston előljárók, Pankolits Károly póttag, Cser János számvevő, Iványi István pénztárnok és Jankovich János főjegyző.

A múlt évi november hó 30-án tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a december havi pénztári jelentés szerint a bevétel 932 kor. 32 fillér, a maradvány november hóról 6424 kor. 13 fillér, összes bevétel 7356 kor. 45 fillér, a kiadás 1562 kor. 76 fillér pénztári maradvány az év végén 5793 kor. 69 fillér volt.

Felolvasatott az 1905-ik évről vezetett testületi pénztár zárszámadásai és vagyon mérlege, ugy ezek megvizsgálását igazoló számvevőségi jelentés, mely szerint azok helyeseknek találtattak, a pénztárnok részére a szokásos felmentvény megadása véleményeztetett. Felolvasatott az 1906 ik évben érvényesítendő költségelőirányzat, a zárszámadásokkal együtt jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztetni határozatott.

Szepesváraljai ipartestület a tüzkárosult iparosok részére adományozott 50 kor. segélyt megköszönő irata tudomásul vétetett.

Az elnöki jelentés szerint Molnár Lajos gyógyszerész, mint már több éveken át, úgy az 1905. évben is, a menházban levő agg iparosok részére kiadott gyógyszerek árát 34 korona 55 fillért a menházalapra adományozta.

Az előljáróság, a menház folytonos támogatójának utóbbi szíves adományáért köszönetet szavazott.

A karácsonyi ünnepekre kiosztott segélyek

jóváhagyva tudomásul vétettek és újabb segélyek megszavaztattak.

Huszonöt rendü számlára 624 kor. 76 fill. kiutaltatott.

TÁVIRATOK.

A kalocsai érsek búcsúzása.

Székesfehérvár, jan. 5. (Saját tud. táv.) **Várossy** Gyula kalocsai érsek titkárja kíséretében ma utazott el végleg Székesfehérvárról. A város polgármestere vett megleghangu búcsút a volt püspöktől az állomáson, ahol az egyházmegyei papság is nagy számmal megjelent. Az érsek megköszönte a megleghangu búcsúköszöntést s azután elutazott. Nehány napot Budapesten időzik Várossy érsek s csak azután megy új székhelyére, Kalocsára.

A válság dolga.

Budapest, jan. 5. (Saját tud. táv.) A kormány újabb királyi biztosokat akar kiküldeni a renitens törvényhatóságokba, akik a kinevezett megyefőnökök működését biztosítanák.

Egyébiránt a kormány és közegei épen nincsenek egymással megelégedve. Akik a kormány törvénytelen terveinek vak eszközeivé lealacsonyodtak, azok pénzt várnak a kormánytól, de hiába, mert nincs. A kormány viszont a főispánok működésével nincs megelégedve. A kabinet tagjai közt sincs meg a szolid egyetértés. Fejérváry ugyanis el volt határozva, hogy január első vasárnapján Bécsbe utazik, hogy a helyzetről referáljon és előterjesztéseket tegyen. Ez azonban, ha csak felülről nem hívják, elmarad, állítólag a debreczeni eset miatt, valósággal azonban azért, mert a kormány tagjai nem tudtak megegyezni követendő maguktartására és a királynak teendő előterjesztésekre nézve.

A királyi biztosok kiküldésének eszméje is nézeteltéréseket okozott a kabinetben. Egy bizonyos, hogy ha Fejérváry tényleg Bécsbe utazik vasárnapra, akkor hívásra és nem jószántából megy.

A válsággal József kir. herczeg bécsi útját is kapcsolatba hozzák, a bécsi Zeitz azonban ezt a feltevést leczáfolja.

A magyar válság ügyében ma Kossuth Ferencz több előkelő ellenzéki politikussal megbeszélést tartott. Lukács László folytatja a béke érdekében megindított akcióját s legközelebb újra találkozni fog Kossuth Ferenczcel, hogy vele értekezzen. A vezérőlbizottság legközelebb ülést tart, hogy az üldözött közigazgatási tisztviselők anyagi kártalanításának módjait megállapítsa. Ez iránt különösen Hadik Endre és Teleki Arvéd grófok tevékenykednek.

A vármegyék ellenállása.

Budapest, január 6. (Saját tud. táv.) Laszberg pest megyei főispán ma látogatást tett a belügyminiszternél. E látogatásából azt következtetik, hogy a közel napokban megtörténik Tahy István lemondásának elfogadása és Laszberg kinevezése Pestvármegye főispánjává. Beniczky Lajos alispán Rudnav főkapitányt megkereste a rendőrség eltávolítására a

vármegyházából és annak területéről, de Rudnav a megkeresésnek eleget nem tett az indokon, hogy a főispán ilyen irányban nem rendelkezett.

Makón Vajda Jenő megyei aljegyző ellen bünvádi feljelentést tettek Farkas kinevezett alispán inzultálása miatt.

Debreczenben Boda Dezső kormánybiztos ma látogatást tett Kovács polgármesternél. A kormánybiztos működése valószínűleg pár nap alatt véget ér. A nyomozást Tóth rendőrkapitány végzi budapesti titkos rendőrök közreműködésével. Tóth állítása szerint a debreczeni véres főispán fogadás több előkelő városi polgárt is kompromittál. Debreczeni Ákos 28 éves szobrászt délben letartóztatták. Délután nagy leleplezéseket váriak, mert Boda Dezső katonai kirendeltséget kért Nagy Győző tabornoktól.

A városban izgalmat keltett Kovács Gusztávnak az az állítólagos kijelentése, hogy mint főispán fog visszatérni Debreczenbe. Ez esetre rettenetes dolgokat jósolnak.

Boda Dezső impressiója szerint a debreczeni véres eset nem előre elhatározott megállapodás eredménye, hanem a nép forrongó lelkületének spontán megnyilatkozása volt.

Turócsmegye főispánja Köcsön Lajos január hó 13-ra d. e. 10 órára tüzte ki a közgyűlést. Beniczky Kálmán alispán hazafias meggyőződéssel védi az alkotmány biztosítékait a törvénytelen főispáni intézkedések ellen. Köcsön Lajos különben ma Budapestre utazott.

Egy vulkán pusztítása.

Budapest, január 5. (Saját tud. távirata.) Niharagán köztársaságnak egy egész kerületét elpusztította a *Momotomba* tűzokádó hegy rettenetes kitörése. A Vulkan már mult héten kezdett el működni és 50 mérföldnyire valóságos lángtengert ontott. *Masaya* várost, mely az egész államban egyike a legszebbeknek és leggazdagabbnak, a pusztulás teljes katasztrófája érte. Masaynak 22.000 lakója van, egész modern és villamos világítása van. A vulkán tüzes lávafolyama minden életet és vegetációt kioltott. Attól félnek, hogy az állam másik, nagyobb városát Granabát is hasonló sors éri.

A szerb bolgár vámunió.

Budapest, január. 5. (Saját tud. távirata.) Belgrádból jelenti a Lokalanzeiger: A vámunió közzététele folytán a helyzetet itt nagyon komolynak tekintik. Várják, hogy Ausztria-Magyarország a elzárásával fog válaszolni. Nincs kizárva, hogy a pénzügyminiszter visszalép és a vámunióról szóló javaslatot elejtik.

NYILTTÉR.

Dr

BARTA ANDOR

szülész és nőorvos

a fő-utcai Rimanóczy-palotába költözött.

Alírási felhívás a Pesti Hazai Első Takarékpénztár UJ SORSJEGYEIRE.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár SORSJEGYEIRE előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek felerésze április hónapban kerül kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként HÁROM HUZÁSA lesz,

egy K 600.000 (hatszáz ezer korona) és két K 300.000 (háromszáz ezer korona) összegű főnyereménnyel, 50.000 K, 40.000 K, 20.000 K stb., stb. minden húzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, a mellyel a további nyereményhúzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyeresi kilátásait messze felülmúlják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előre láthatólag jelentékenyen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladéknélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelentésnél drb.-ként 5 kor. fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre drb.-onként 120 korona előleg kölcsönt adunk olesó kamatláb mellett.

NAGYVÁRADI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-TÁRSASÁG
Teleki-utca.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenféle tükör, réz- és vasbutorok a lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg szebb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek minden e szakmába vágó asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások a legutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

KÖZGAZDASÁG.

Kertgazdálkodás Békésben.

Nehéz ma a földműves ember megélhetése. Szép dolog ugyan a gazdálkodás, ha ért

az ember hozzá és ha van min gazdálkodni. Az ország különböző vidékei között az alföld az áldott rész s különösen Békésmegye az elismert jó termőföld. Fekete homokja csak úgy önti az aczélos buzát. Van azonban ott is egy-egy kis hiba. A földön nagy az adóteher, nehezen győzi emellett a család megélhetését, egész évi kenyerét, ruháját s a jövő évi vetőmagot kiadni. Elő kell tehát mozdítani a föld termőképességét.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület ki is veszi ebben emberségesen a részét. A föld termőképességének fokozására egyik mód a kertgazdaság.

Ahol erre megvannak az előfeltételek, különösen a földbirtok szétbontása miatt oly kis részekre, a melyek egy-egy családot alig képekesek eltartani, ott a Békésvármegyei Gaz-

dasági Egyesület a jövedelmező kertgazdaságot iparkodik meghonosítani. Eddig is eredményes lépéseket tett ez irányban. Ezen céljának elősegítésére kertgazdasági tanfolyamokat tart. Tavaly több, mint 200 hallgatója volt a kisgazdák köréből. Ily előadásokat ez évben is fog rendezni. Nagyon helyesen. Csak előre az alföldi gazdálkodási rendszer javítására irányuló munkában, hadd tanulja meg a kisebb darab fölön birtokosa, miként alkalmazhatja családját tagjait a megfelelő kerti munkában s miképpen teheti megélhetésüknek elegendő forrásává a folyton kisebb részekre oszló s mindinkább kihasznált földet.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

MEGHIVÁS.

A **«Központi Takarékpénztár Részvénytársaság»** Nagyváradon, az intézet üzleti helyiségében **1906. évi január hó 14-én** (vasárnap) d. e. fél 11 órakor tartja

II-ik évi rendes közgyűlését,

melyen való megjelenésre t. részvényeseket felkérjük.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság jelentése a lefolyt második üzletév eredményéről s javaslata a mérlegből kitűnő tiszta nyereség hovatartására vonatkozólag.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az

1-ső pontban jelzett előterjesztésekre vonatkozólag.

3. Az előterjesztett javaslatok és az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény feletti határozathozatal.

4. 5 felügyelő-bizottsági tagnak és egy felügyelő-bizottsági póttagnak 1 évre; és az igazgató-tanács elnökének és 11 igazgató-tanácsosnak 4 évre való megválasztása.

5. Esetleges indítványok. (Alapszabály 17. §.)

A t. részvényesek figyelmét felhívjuk arra, hogy az alapszabályok 12. §-a szerint csak azon részvényesek gyakorolhatják a közgyűlésen jogukat, kik a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig a pénztárnál részvényeiket a szelvényekkel együtt leteszik. Az évi mérleg, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése intézeti helyiségünkben megtekinthető s a részvényesek részére rendelkezésére áll.

Nagyváradon, 1906. január 5-én.

Az igazgatóság.

1462.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeire előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon

már ma elfogadunk.

A sorsjegyek a legközelebbi hónapokban kerülnek kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként három húzása lesz,

egy K. 600.000 (hatszáz ezer korona) és két K. 300.000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel. 50.000 K, 40.000 K, 20.000 K. stb. stb., minden húzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegyek tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, amellyel a további nyeremény húzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek, úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyeresi kilátásait messze fölülmulják.

Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelentékenyen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseiket mindenki haladéknélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni.

A kibocsátási árfolyam körülbelül 140 K lesz. — Jegyzési bejelentésnél darabonként 10 korona fizetendő foglaló fejében.

1441

Központi Takarékpénztár.

Meghívó.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság VII-ik évi közgyűlését 1906. január hó 21-én, d. e. 10 órakor tartja meg saját helyiségében (Kishídő, Lévay-palota), melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai;

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
 2. Az 1905. évi mérleg előterjesztése, indítvány és határozat a tiszta nyereség felosztása iránt, a felmentvény megszavazása.
 3. A felügyelő bizottság és 13 igazgató-tanácsos választása.
- Nagyvárad, 1906. január hó. 5-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

11. §. A részvényeseket a társaság ügyében megillető jogokat a részvényesek a közgyűlésen gyakorolják, melyen minden, a gyűlést megelőző nap déli 12 óráig a pénztárnál összes még le nem járt szelvényével együtt letett részvények tulajdona egy szavazatra jogosít.

13. §. Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a magy. keresk. törvény 198. §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában kiteendő és nyomtatott példányokban a részvényeseknek rendelkezésére áll.

Egy főtisztelendő lelkész levele

Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek és cs. kir. udvari szállítónak Neunkirchen Alsó-Ausztria.

Radovesitz, Csehország u. p. Bilin

Ismételten jó eredménnyel használtam az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító teáját beteges állapotomban, mint: a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásaival, reumatikus hátgerincz-bántalmaknál, gyenge emésztésnél, vértelülésnél, agynyomásnál, stb. úgy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak egy fürdői vagy hidegvizgyógyintézeti kurát, a mihez különben sajnos nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmé tettem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító teát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelegebben ajánljam, és a hol csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így Önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, a hogyan az Ön oly pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerre.

Kitűnő tisztelettel

Vinzenz John P., lelkész.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

Aláírási felhívás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár ÚJ SORSJEGYEIRE

előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett a mai naptól kezdve elfogadunk, Ezen sorsjegyek körülbelül 140 koronás árfolyamon bocsátatnak ki a biztonságuknál, játéktervüknél és olcsóságuknál fogva felülmulják az összes hazai sorsjegyeket.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Ezenkint 3. huzásuk lesz: **600000, 300000, 200000, koronás 15 és 50000, 40000, 20000, koronás melléknyereményekkel.**

Az új sorsjegyek iránt mutatkozó rendkívüli érdeklődés következtében kérjük az előjegyzést mielőbb teljesíteni, melyet beérkezésük sorrendje szerint fogunk figyelembe venni.

Jegyzésnél darabonként — 5 — korona fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre a legmagasabb előleg kölcsönt nyújtjuk olcsó kamatláb mellett.

Polgári takarékpénztár részvénytársaság

1453.

Kossuth Lajos utca 4. sz.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztóközönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ **villamosvilágítási** ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár SORSJEGYEIRE előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek február hónapban kerülnek kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a

Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként **HÁROM HUZÁSA** lesz,

egy K **600,000** (hatszáz ezer korona) és két K **300,000** (háromszáz ezer korona)

összegű tőnyereménnyel, **50,000 K, 40,000 K, 20,000 K** stb., stb. minden huzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, a melylyel a további nyereményhuzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítását tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze felülmulják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelenlékenyen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladéknél teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelentésnél drb.-ként 5 korona fizetendő foglaló fejében.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank

NAGYVÁRAD, NAGY-TELEKY-UTCZA.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű- és női divatáru raktár
Nagyvárad, Fő utca (Bazár épület).

Az összes *farsangi* cikkek megérkeztek, gyönyörű gasék, flitterek, és diszitési hozzávalók óriási választékban kaphatók a mindenkire meglepő olcsó árban.

Az Amerikai Áruház olcsó árai utólérhetetlenek!

Belépési felhívás!
A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1906. január 1-én nyitotta meg
11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze és ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzletelés után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele az új törzsbetét könyvecskének kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik.
Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3-5-ig.
Pénteken . . . 3-5-ig.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógy módok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forrólégkezelés, gőzszekrény, pöstyén-izsapkára. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízoló- és soványító-gyógy mód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegcsúznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Olcsó, mélyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi, és női divatáru cikkek a

Fabry Testvérek

üzlethelyiségében Moskovits-palota,

Igazi alkalmi eladása egész finom áruknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kézeltők, divatos férfi, fiu és gyermek kalapok, sapkák, keztük, harisngák, alsó jäger ruházatok, takarók, utazó- és lópokrócok, galocsenek, hóczipők, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcsó árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selyemkendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfii divat nyakkendők igazán olcsó árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett.
Az üzletberendezés eladó. 1447.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés „Grand Prix”

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzügyi terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10-50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10-15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgállok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9-12-ig. d. u. 3-6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424. 930.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótlóka

egy régióknak bizonyult háziszter, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerháza
az „Arany oroslánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Nagy farsangi vásár az ujonnan berendezett **Korona- és Filler-bazárban.**

Fő-utca, városi Bazár-épület.

MEGNYILT A KORONA-BAZÁR! hol legolcsóbban lehet vásárolni farsangra mindennemű gyermek-játékokat, ajándék- és dísz tárgyakat, utazó készleteket és bőröndöket. Női és férfi fehérneműeket, dohányzó készleteket.

Teljes

tisztelettel: **FRISS és TSA** KORONA- és FILLÉR-BAZÁR. Fő-utca, városi Bazár-épület.

A Központi Takarékpénztár Részvénytársaság NAGYVÁRADON

II-ik évi zárszámadása az 1905. évről.

TARTOZIK		Mérleg-Számla				KÖVETEL					
VAGYON		K	f.	K	f.	TEHER		K	f.	K	f.
Pénztárkészlet		64794	46			Részvénytőke		500000	—		
Váltótárca		2948299	81			Tartalékalap		6000	—		
Átmeneti parcellázási kölcsön		120900	—			Betét		1628290	35		
Jelzálogkölcsönök		63414	—			Folyószámlahitelezők és folyószámlán betét		186807	83		
Előlegkölcsönök		23046	—			Visszleszámitolás		1115326	38		
Folyó számlán adósok		339975	64			Tovább adott átmeneti kölcsön		120900	—		
Értékpapírok és függő kamatai		85645	—			Hátralékos betétkamat-adók, illeték		3567	61		
Szelvények, bélyegek stb		237	86			Átmeneti kamatok előre beszedve		42191	86	3603084	03
Felszerelvények leírás után		7000	—			Nyerességáthozat a mult évről		3761	26		
Átmeneti kamatok előre fizetve		8573	08	3661885	85	Ez évi tiszta nyereség		55040	56	58801	82
				3661885	85					3661885	85

Nyereség- és Veszteség-Számla

VESZTESÉG		NYERESÉG						
	K	f.	K	f.	K	f.	K	f.
Betétkamatok	46897	36			Nyerességáthozat a mult évről			3761 26
Visszleszámitolási kamatok	31123	13			Kamatok: váltó, folyószámla, jel- zálog, előleg, értékpapír, részvé- nyek után	161108	81	
Tiszti fizetések és napibiztosi díjak	14349	92			Vegyes bevételek, jutalékok	4916	37	166025 18
Irodabér	1862	—						
Üzleti költségek	3646	54						
Adók és illetékek	7854	10						
Leírások felszerelvényeknél	3288	62						
» váltóknál	770	—						
» értékpapiroknál	1192	35						
Nyerességáthozat a mult évről	3761	26						
ez évben	55040	56	169786	44				
			169786	44				169786 44

Kövér István, pénztárnok.

Nagyvárad, 1905. december hó 31-én.

Kormos József, főkönyvelő.

Dr. Popper Ákos, vezérigazgató.

Dr. Matolay Károly, felügyelő bizottsági elnök.

Dr. Fássy Lajos, igazgatósági elnök.

IGAZGATÓSÁG:

Dr. Grósz Menyhért, Breider Ármin, Grósz Zsigmond, Kövér Endre, Nagy Márton, Rendes Vilmos, Steiner Benjámín.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Bisztorszky Iván, Darvas Imre, Léderer Márton, Weinberger Lajos.

Szörme-kabátok, boák és muffok.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Nagy maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csődtömegét és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatárubból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A **farsangra** igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol **női szövetek, selymek, vásznak, fehérműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműek** stb. dus választékot tartunk.

Fentieken kívül rendkívüli olcsó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztyűket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó áron bevásárolni lehessen, kérjük a t. cz. vevőközönséget áruházunk megtekintésére, előre is biztosítva, hogy **olcsó, szabott árak** mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel **Wallerstein Fülöp Fiai.**

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokróczok, flaneltakarók.

Női és gyermek felöltők.

KERN ÉS PETROVICS

csemege, fűszer, pezsgő, bor, rum, ásványviz és vadkereskedése

Nagyvárad, Fő-utca. (Huzella M. céggel szemben).

Ajánljuk friss csemege árucikkeinket a legolcsóbb áron, a legpon-
tosabb kiszolgálás mellett.

Különbéle csemege-datolya. Compot-
szilva. — Friss malaga szőlő.
Szultán-füge. — Smyrna-füge.

CUKROZOTT vegyes **GYÜMÖLCSÖK**
Dejéert papírhéju mandula.

Tea-sütemények

friss minőségekben.

PÁCOLT ÉS MARINÁLT HALAK.
FRISS kelettengeri **HERING.**

Szardiniák összes nemei.

Ementhali, Groi, Gorgonzola, Strachinó,
Imperial és összes csemege-sajtok.

Az arany kereszthez.

Naponta friss különféle
felvágottak.

Vestváliai és
Prágai sódar.

LIPCSEI étvágykolbászka.

Conservék. — Főzelékfélék.

Legkitünőbb rumok.

China és orosz TEÁK nagy választékban.

Legjobb **kávék**
minőségű

Jamaika, Cuba, Ceylon,
Arany-Jáva és Mokka.

Óriási választék mindenféle

cukorkákban

diszes dobozokban és kimérve.

KUGLER HENRIK (Gerbaud)

udvari czukrász összes gyártmányai-
nak főlerakata, u. m.:

Csokoládék, cocoa,

Tea-sütemények, Mignon-
sütemények és cukorkák.

Tisztelettel kérjük a t. vevőközönséget,
kik nálunk könyvecskékre óhajtanak vásá-
rolni, bennünket értesíteni sziveskedjenek,
hogy mielőbb elküldhessük könyvecskéinket.

Tisztelettel

KERN és PETROVICS

fűszer-, csemege-, bor és ásványvizkereskedők.